UTVECKLINGS- OCH FÄLTFORSKNINGSENHETEN

UMEÅ SOCIALTJÄNST

Utvecklings- och fältforskningsenheten

VERKSAMHETS-BERÄTTELSE 2010

Ulf Hyvönen

Adress
Umeå Socialtjänst
Kungsgatan 71-73
903 02 UMEÅ

Telefon
090-16 48 16

E-post
ulf.hyvonen@umea.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

UFFEs verksamhetsidé och organisering 1

Personal och ledning 1

Profilövergripande arbete 2

Seminarieverksamhet 3

Konferenser och föreläsningar 4

FoU-projekt och utvärderingar 5

Hemsidan 8

UFFE-nytt 8

Samverkan med andra aktörer 8

UFFE:s profilområden och praktikcentrum 10

1. Organisation och lärande 10
2. Kunskapsbaserad prevention i socialtjänsten 13
3. Socialtjänstens arbete med missbruks- och beroende-problematik 15
4. Praktikcentrum 17

Bokslut 19

Publikationer av UFFE-medarbetare 20

Bilaga 1 Översiktlig resultatredovisning av UFFEs åtaganden 2010

UFFEs verksamhetsidé och organisering

UFFE är sedan 1996 en permanent FoU-verksamhet vid Umeå socialtjänst som förväntas bidra till en kunskaps- och kompetenshöjning inom alla områden i socialtjänsten. I målformuleringen framgår att verksamheten ska medverka till att utveckla socialtjänsten i riktning mot en kunskapsbaserad och lärande organisation. För att uppnå detta har UFFE ett nära samarbete med Umeå universitet, främst Institutionen för socialt arbete och Institutionen för psykologi. Ambitionen är att befinna sig i gränslandet mellan forskning och praktik, och genom denna position bidra till en kunskaps- och verksamhetsutveckling inom socialtjänsten. I antologin om UFFE-verksamheten (Hyvönen, U.; Blom, B. och Westerberg, K., red, 2004) presenterar vi oss som en FoU-enhet ”i det sociala arbetets tjänst”. Det innebär bl a en strävan efter ett verksamhetsnära och interaktivt arbetssätt med brukarnyttan som det yttersta kriteriet för kvaliteten på våra insatser.
Merparten av de uppdrag UFFE arbetar med finns inskrivna som åtaganden i de årliga avtal som undertecknas av socialdirektören och forskningschefen. UFFEs åtaganden för 2010 och hur dessa uppfyllts, redovisas i bilaga 1.
UFFE-verksamheten kan sägas stå på fyra ben. Ett av benen utgörs av Praktik-centrum och de övriga tre av våra profilområden; i) Organisation och lärande ii) Kunskapsbaserad prevention i socialtjänsten och iii) Socialtjänstens arbete med missbruks- och beroendeproblematik. De aktiviteter som bedrivits inom dessa områden beskrivs längre fram i verksamhetsberättelsen. Dessförinnan redovisas det gemensamma, profilövergripande FoU-arbetet vid UFFE. Men allra först en kort presentation av oss som jobbat på UFFE under 2010.

Personal och ledning

Under 2010 hade tretton personer anställning på UFFE, de flesta på deltid. Utöver dessa personer, som alla under någon del av året haft sin arbetsplats på UFFE, har även externa utförare anlitats till vissa projekt.
Ledningsgruppen på UFFE är direkt underställd socialdirektören och består av forskningschefen, de tre profilledarna samt praktiksamordnaren.

UFFEs personal 2010

Ulf Hyvönen
Forskningschef

Riitta Parpala
Praktiksamordnare

Kristina Westerberg
Profilledare

Jan Brännström
Profilledare

Jan Hjelte
Profilledare

Lena Bolin
Utredare

Christer Engström
Forskare/utvärderare

Camilla Hakelind
Forskare/utvärderare

Esther Hauer
Doktorand

Elisabeth Larsson
FoU-socionom

Camilla Nilsson
FoU-socionom

Magdalena Sjöberg
Forskningsassistent

Susanne Tafvelin
Doktorand

Profilövergripande arbete

De gemensamma inslagen i FoU-enhetens verksamhet består av rådgivande och konsultativa uppgifter, handledningsuppdrag och genomförande av utvärderingar och FoU-projekt. Det innebär vidare att informera om och återföra resultaten från våra projekt till verksamheterna, exempelvis genom seminariebehandling av våra rapporter. UFFE har även en mer allmän kunskaps- och forskningsförmedlande roll, vilket sker i form av nätbaserad information, i seminarie- och utbildnings-verksamhet och vid konferenser.
FoU-arbetet innebär också att vara inbegripen i olika möten och samtal med anställda i skilda socialtjänstverksamheter, med verksamhets- och förvaltnings-ledning, med den politiska nämnden och med kolleger och studenter på

universitetet. Det innebär även att i viss utsträckning finnas i sammanhang där vi möter socialtjänstens brukare och klienter.
En viktig uppgift för UFFE är att vara en förmedlande länk mellan socialtjänst-praktiken och universitetet. Den uppsatskatalog som sedan ett antal år produceras i UFFEs regi kan tas som ett konkret exempel på detta. Den bygger på inventeringar av problemområden och frågeställningar som de verksamma inom (främst) socialtjänsten vill få undersökta av uppsatsskrivande studenter. I samband med terminsstarten presenteras denna uppsatskatalog för C-studenterna på socionomutbildningen och den förmedlas även till uppsatshandledarna på psykologprogrammet. Under föregående år författades ett 30-tal uppsatser utifrån denna uppsatskatalog. De färdiga uppsatserna finns förtecknade i en elektronisk uppsatsbank, åtkomlig via UFFEs hemsida. (www.umea.se/uffe)

Seminarieverksamhet

Den seminarieverksamhet som bedrivs i UFFEs regi är av både intern och extern karaktär. De *interna seminarierna* hålls varannan vecka i arbetsgruppen på UFFE, i direkt anslutning till arbetsplatsträffarna. Det är idéseminarier, rapportseminarier och temaseminarier. Under 2010 hölls 12 interna seminarier. De *externa seminarier* som arrangeras av UFFE är av två slag:

- Miniseminarier, som i första hand riktar sig till anställda i socialtjänsten, där särskilt inbjudna gäster, oftast forskare från universitetet, presenterar nyskrivna avhandlingar och andra färska forskningsresultat. Seminarierna äger rum i Socialtjänstens hus. Under 2010 hölls sju seminarier varvid fyra färska doktors-avhandlingar och tre pågående UFFE-projekt presenterades.

- Caféet på trean är ett mer informellt forum för kollegialt erfarenhetsutbyte i cafémiljö (fiket på tredje våningen i Socialtjänstens hus). Här ges personal inom socialtjänsten möjlighet att presentera ett pågående projekt, ett utvecklingsarbete, en arbetsmetod eller något annat för kolleger från andra verksamheter. Caféet på trean hölls fyra gånger under året. På tre av caféerna var det någon nystartad (projekt-)verksamhet som presenterades: Spektrumteamet, Linus + Leva Livet samt Ungdomstorget. Vid det fjärde caféet var det FORSA norr (Förbundet forskning i socialt arbete) och redaktionen för tidskriften Socialvetenskaplig tidskrift som stod för programmet.

Utöver den reguljära seminarieverksamheten arrangerade UFFE två öppna seminarier med utländska gäster som föreläsare:

- *Social work in contemporary China*. Seminarium med Prof. Chen-Sheng-Li från Shandong-universitetet i Jinan, Kina, 23 mars.

- *Social work with children, women and elderly in India.* Seminarium med Dr Sankari och Dr Mettilda från ett universitet i södra Indien, 4 maj.

Konferenser, föreläsningar mm

UFFE-medarbetare har under året medverkat som föreläsare och deltagare vid olika konferenser, seminarier och work-shops, varav några anges nedan:

- Forskningskonferens: Hur omsätter vi forskning till praktik och praktik till forskning”? Vinnvård, i Saltsjöbaden, 29 januari. (Ulf Hyvönen)
- Seminarium på bokmanus ”Att utvärdera FoU”; SKL, Stockholm, 1 juni. (Ulf Hyvönen)
- Föredrag om: ”Framtidens föräldrastöd; Vilja, mod och visioner”. Konferens om Föräldrastöd i Samverkan i Umeåregionen, 4 juni. (Ulf Hyvönen)
- Workshop för doktorander; Europeisk grupp för organisationsstudier (EGOS) i Lissabon, Portugal, 28-30 juni. (Esther Hauer och Susanne Tafvelin)
- Presentation av artikelmanus på internationell konferens i tillämpad psykologi, Melbourne, Australien, 16 juli. (Esther Hauer och Kristina Westerberg)
- Presentation av artikelmanus om evidensbaserad praktik, nationella FoU-konferensen i Malmö, 1-2 september. (Ulf Hyvönen)
- Presentation av det lokala uppföljningssystemet (Loke), nationella FoU-konferensen i Malmö; 1-2 september. (Jan Brännström, Christer Engström och Jan Hjelte)
- Presentation av nya Praktikcentrum i socialtjänsten, nationella FoU-konferensen i Malmö, 1-2 september. (Riitta Parpala och Jenny Lundberg)
- Nationellt närverksmöte för arbets- och organisationspsykologi, Lund, 27-28 september (Esther Hauer, Susanne Tafvelin och Kristina Westerberg)
- Presentation av det lokala uppföljningssystemet (Loke) på Socialstyrelsen (Christer Engström och Jan Hjelte)
- Föredrag om ”FoU i Välfärdslandet”. Konferens och 10-årsjubileum för FoU Nordväst i Stockholm, 28 oktober. (Ulf Hyvönen)
- Föredrag om ”FoU:s bidrag i en evidensbaserad praktik” SKL-konferens i Stockholm om regionala stödstrukturer för en evidensbaserad praktik, 4 november. (Ulf Hyvönen)
- Föreläsning på SKL;s konferens Framtidens riskbruk, missbruks- och beroende-vård – ditt ansvar som politiker och chef, 17-18 november. (Jan Brännström)

Ytterligare aktiviteter som kan nämnas är:

- ✓ Studiebesök från socionomutbildningen i Seinäjoki i Finland, 27 maj (Riitta Parpala)
- ✓ Studiebesök på UFFE av (dåvarande) högskole- och forskningsministern Tobias Krantz med sällskap, 24 augusti.
- ✓ Temanämnd om det lokala och det regionala FoU-arbetet inom socialtjänsten för socialnämndens ledamöter, 25 augusti. (Jan Brännström och Ulf Hyvönen)

FoU-projekt och utvärderingar

❖ *KORG – Kunskapsbaserad organisation*

Projektet innebär en övergripande utvärdering av genomförda insatser via Stimulansmedel i äldreomsorgen. Projektet har sin tillhörighet inom profilområdet Organisation och lärande och beskrivs mer utförligt i anslutning till redovisningen av det arbete som utförts inom det profilområdet. Att det även nämns här, som ett profilövergripande arbete, beror på att det är ett samarbetsprojekt som engagerat sex UFFE-medarbetare under året. En forskargrupp bestående av *Jan Brännström*, *Jan Hjelte* och *Ulf Hyvönen* har under ledning av projektledare *Kristina Westerberg*, bl a författat en vetenskaplig artikel inom projektet. Vidare har *Lena Bolin* och *Camilla Nilsson* medverkat vid enkätutformning, kodning och gjort en sammanställning av samtliga insatser som genomförts i äldreomsorgen, inom ramen för Kompetensstegen och Stimulansmedel inom Umeå, Skellefteå, Lycksele och Vännäs. Detta arbete har resulterat i en UFFE-rapport.

Publikationer:

Westerberg, K., Bolin, L. och Nilsson C. (2011) *Kompetensutveckling i äldreomsorgen i fyra kommuner.* UFFE-meddelande 1/2011.

Westerberg, K., Hjelte, J., Brännström, J. och Hyvönen, U. The meaning of a knowledge-based organization in municipal elderly care (accepterad för publicering i *Social Work Education –The International Journal,* 2011*)*

❖ *LOKE - Lokalt uppföljningssystem för individ- och familjeomsorgens öppen- och heldygnsvård*

2008 gav Socialnämnden UFFE ett treårigt uppdrag (2008-2010) att bygga upp ett lokalt uppföljningssystem för individ- och familjeomsorgens öppen- och heldygnsvård. Arbetet har bedrivits av UFFEs profilledare *Jan Brännström* och *Jan Hjelte* i samarbete med *Christer Engström*, lektor vid institutionen för psykologi. 2009 utökades det till ett nationellt uppdrag, finansierat av SKL, i syfte att utveckla en modell för den öppen- och heldygnsvård inom socialtjänsten som riktar sig till personer med missbruks- och beroendeproblematik. Det utökade uppdraget var tvåårigt och avslutades och avrapporterades därför 2010, d v s samtidigt med det lokala uppdraget.

Under 2010 har arbetet med uppföljningssystemet i huvudsak omfattat följande delar:

- Insamling av data om verksamheternas målgrupper, insatser och resultat.
- Återkopplingar till chefer och socialnämnd och enskilda verksamheter beträffande hur arbetet har fortskridit.

- Genomförande av fördjupad uppföljning av hur Familjegården Skogsdungens omsorgsbedömningar använts i barnavårdsutredningar vid Umeå Socialtjänsts individ- och familjomsorg. En rapport beräknas vara färdig under våren 2011.
- Författande av slutrapport för det nationella uppdraget samt tillhörande anvisningar för att bygga upp ett lokalt uppföljningssystem. Slutrapport till SKL samt anvisningarna har färdigställts i januari 2011.
- Föreläsningar/presentationer av uppföljningssystemet (Loke) vid FoU-miljöer, vid Socialstyrelsen samt vid FoU Välfärds årskonferens i Malmö.

Publikationer:

Hjelte, J., Brännström, J. och Engström, C. (2010) *Lokal Evidens (Loke)! - En modell för lokal uppföljning av kommunal öppen- och heldygnsvård som riktar sig till personer med missbruks- och beroendeproblematik. Ett SKL-uppdrag.* UFFE, Umeå kommun och Sveriges kommuner och Landsting.

Engström, C., Hjelte, J. och Brännström, J. (2010) *Lokal uppföljning. Erfarenheter och anvisningar.* UFFE, Umeå kommun och Sveriges kommuner och Landsting.

Avslutade utvärderingar och andra uppdrag:

✓ **Centrum mot våld (CMV***)* är en paraplybeteckning för de tre delverksamheterna Barnahus, Kvinnofridsmottagningen samt Mansmottagningen. Det är en myndighetssamverkan mellan socialtjänsten i Umeå, Västerbottens läns landsting, Polismyndigheten i Västerbotten,. Åklagarmyndigheten i Umeå, Rättsmedicinalverket och Umeå universitet. Syftet med CMV är att synliggöra och motverka våld mot kvinnor och barn i Västerbottens län. Utvärderingen av CMV genomfördes av fil dr *Peder Karlsson*, på uppdrag av UFFE.

Publikationer

Karlsson, P. (2010) *Utvärdering av verksamheterna inom Centrum mot våld i Umeå.* UFFE, Umeå kommun.

✓ **Gränslöst ledarskap** syftade till att utbilda personer med funktionshinder i ledarskap och till en yrkesroll som cirkelledare. Projektet pågick mellan 2008-2010 och drevs med ABF som huvudman och i nära samverkan med Socialtjänsten i Umeå, Studieförbundet vuxenskolan och FUB (Föreningen för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna). Allmänna Arvsfonden och socialtjänsten i Umeå samfinansierade projektet. Utvärderingen av Gränslöst ledarskap har gjorts av fil dr *Lennart Sauer*, på uppdrag av UFFE.

Publikationer

Sauer, L. (2010) *Gränslöst ledarskap – en utvärdering*. Umeå universitet och UFFE, Umeå kommun.

- ✓ **Leva livet** är ett öppenvårdsprojekt för kvinnor med missbruksproblematik inom socialtjänsten i Umeå, som pågick mellan 2008-2010. Syftet var att utifrån ett helhetsperspektiv, utarbeta en behandlingsmodell, särskilt anpassad för kvinnor med missbruksproblematik Projektet finansierades med medel från Umeå kommun och Länsstyrelsen i Västerbotten. Utvärderingen av Leva Livet har gjorts av fil mag *Magdalena Sjöberg,* på uppdrag av UFFE.

  Publikationer

  Sjöberg, M. (2010) *Utvärdering av Leva Livet. Öppenvård för missbrukande kvinnor.* UFFE, Umeå kommun och Länsstyrelsen i Västerbotten. Prema Utvärdering och Företagsutveckling.

- ✓ **BRON-**projektet riktar sig till ungdomar i åldrarna 12-15 som ”faller mellan” skolans pedagogiska stöd och IFOs omhändertagande. Ungdomarna i BRON får flexibelt och individuellt stöd av en stödgrupp bestående av tre personer med olika kompetenser. Projektet startade 2008 och avslutades 2009 och har finansierats av TILDA. Utvärderingen av BRON har gjorts av fil mag *Magdalena Sjöberg,* på uppdrag av UFFE.

- ✓ **Mottagande av ensamkommande barn – metodutveckling (MEB)** syftar till att förbättra Umeå kommuns mottagande och nå ett värdigt mottagande för ensamkommande barn. MEB har pågått fr om hösten 2008 till slutet på 2010 med finansiering från Europeiska flyktingfonden. Projektet utvärderas av fil mag *Magdalena Sjöberg* på uppdrag av UFFE. Avrapportering görs i maj 2011.

- ✓ **Ett könsmedvetet arbete i socialtjänstens biståndsbedömning (EKMA**) är ett jämställdhetsprojekt som bedrivits inom socialtjänsten i Umeå, under perioden september 2009 – november 2010. Utvecklingsarbetet, vilket bl a utgjorts av olika utbildningsinsatser och forskningscirklar, har bedrivits med ekonomiskt stöd från SKL. *Elisabeth Larsson* har inom ramen för projektet skapat ett material för projektledaren i hur man håller forskningscirklar, själv lett två forskningscirklar, hållit workshops bl a i socialpsykiatrin och skrivit två erfarenhetsrapporter. Utvärderingen av projektet har genomförts av fil dr *Peder Karlsson*, på uppdrag av UFFE.

  Publikationer

  Karlsson, P. (2010) *Utvärdering av utvecklingsprojektet ”Ett könsmedvetet arbete i socialtjänstens biståndsbedömning”*. UFFE, Umeå kommun, SKL.

  Larsson, E. och Larsson K. (2010*) En könsmedvetenhet i socialtjänstens biståndsbedömningar.* Delrapport 1; Forskningscirkel med myndighetsutövande handläggare.

  Larsson, E. och Larsson K. (2010*) Ett könsmedvetet arbete i socialtjänstens biståndsbedömning.* Delrapport 2; Forskningscirkel med chefer.

- ✓ **Ansvarsfull tobakshantering** syftar till att minska tobaksbruket bland barn och unga. Projektet har haft sin hemvist inom Tillståndsenheten i Umeå socialtjänst och finansierats av Statens Folkhälsoinstitut. En tobakspolicy med handlingsplan har arbetats fram tillsammans med tre pilotskolor i Umeå och en utbildning i ansvarsfull tobakshantering riktad till handlarna i Umeå har genomförts. *Lena Bolin* har arbetat deltid som samordnare för detta projekt, som avslutades vid årsskiftet 2010/2011.

  Påbörjade projekt

- **Aktiv 24 G** är ett treårigt projekt, som under 2010 beviljades medel av Europeiska socialfonden (ESF). Det vänder sig till personer med påtagliga problem med missbruk och kriminalitet och som p g a detta bl a har svårigheter att komma in på arbetsmarknaden. Projektet syftar till att bygga upp en hållbar och långsiktig samverkan inom sysselsättningsområdet mellan kommunen och den ideella sektorn. *Lena Bolin* ansvarar för utvärderingen av projektet.

Hemsidan

Merparten av den verksamhet som bedrivs vid UFFE kan man ta del av på hemsidan (www.umea.se/uffe) som sedan ett par år tillbaka finns som genväg på socialtjänstens intranät. Ansvarig för administrationen av hemsidan är *Riitta Parpala*.

UFFE-nytt

Från och med 2010 publiceras varje månad ett informationsblad från UFFE; UFFE-nytt. Där presenteras pågående projekt, resultat från avslutade studier, information om kommande seminarier och FoU-cafér samt en del litteraturtips. *Camilla Nilsson* är den som arbetar med UFFE-nytt.

Samverkan med andra aktörer

En av de viktigaste samarbetsparterna för UFFE på lokal nivå, är Umeå universitet, i första hand Institutionen för socialt arbete och Institutionen för psykologi. Med dessa båda institutioner finns en avtalsreglerad samverkan. I avtalet med Institutionen för socialt arbete regleras samarbetet kring Praktikcentrum och med Institutionen för psykologi har UFFE tre olika tjänsteavtal. Det är dels överenskommelsen om tjänstgöring för en av UFFEs profilledare (Kristina Westerberg) och dels överenskommelsen om de båda doktorandtjänsterna kopplade till UFFE (Susanne Tafvelin och Esther Hauer). Därutöver finns ett fortlöpande samarbete med universitetet kring C/D-uppsatser, vilket beskrivs i anslutning till redovisningen av verksamheten vid Praktik-centrum.

Samverkan med olika parter, som exempelvis andra förvaltningar i kommunen, andra kommuner i länet eller landstinget är också något som präglar vissa av de större projekt som UFFE deltar i. På regional nivå genomförde UFFE under 2010

ett samverkansprojekt mellan fyra kommuner i länet, inom ramen för det *KORG-projekt* som nämns på annat håll i verksamhetsberättelsen. Förutom Umeå kommun medverkade Vännäs, Lycksele och Skellefteå kommun i den studien.
Ett annat regionalt arbete som UFFE är involverad i handlar om att bygga upp och utveckla ett *lärande nätverk med FoU-ombud i länet*. Ambitionen är att det i varje kommun ska finnas två ombud socialtjänstområdet i nätverket, vilket vid årsskiftet 2010/ 2011 hade uppnåtts i tretton av länets femton kommuner. Nätverket träffades fyra gånger under året. Vid samtliga tillfällen i Lycksele. Kopplat till nätverket finns ett särskilt processtöd bestående av resurspersoner från respektive Skellefteå, Lycksele och Umeå kommun. Från UFFEs sida är Elisabeth Larsson och Ulf Hyvönen är engagerade i detta arbete.
UFFE har under året även medverkat i framtagandet av en avsiktsförklaring kring uppbyggnaden av en regional stödstruktur för kunskapsutveckling inom socialtjänsten och angränsande områden inom hälso- och sjukvården i länet.

På nationell nivå har UFFE ett etablerat samarbete med SKL och med Socialstyrelsen, bl a inom ramen för utvecklingsarbetet med det lokala uppföljningssystemet LOKE. UFFE ingår vidare i det nationella nätverk som består av cirka 35 FoU-miljöer som är medlemmar i föreningen FoU-välfärd. Ulf är sedan 2007 ordförande i föreningens styrelse. I den rollen har han, på uppdrag av föreningen och tillsammans med ett antal FoU-chefskolleger i landet, författat en skrift med titeln ”FoU-miljöers roll för en evidensbaserad socialtjänst”. Skriften är framtagen på önskemål från SKL.

UFFE finns även representerad (genom Ulf) i en svensk grupp bestående av en handfull personer från olika FoU-miljöer som, under namnet ”Team Sweden”, tillhör ett internationellt nätverk kring ”Evidence-Informed Practice”. Gruppen författade ett paper som, om inte askmolnet från Island kommit i vägen, skulle ha presenterats vid en workshop som nätverket anordnade i Kanada i april 2010. Paperet har bearbetats och kommer att publiceras i en kanadensisk antologi under 2011.

Arbetet inom profilområdena samt Praktikcentrum

1. Organisation och lärande

Arbetet inom detta profilområde, vilket leds av docent *Kristina Westerberg*, har fokus på lärande, ledarskap samt organisationens betydelse för kunskaps- och verksamhetsutveckling i socialtjänsten. Inom profilen finns tre huvudprojekt som löper under en längre tidsperiod:

- **Ledarskap i socialtjänsten (LIS)** som bland annat har till syfte att undersöka de psykologiska kontrakten mellan ledarna och socialtjänsten samt hur ledarskap formas i socialtjänsten och ledarskapets betydelse för lärande, utveckling och hälsa. Arbetet, som kommer att resultera i en akademisk avhandling, genomförs av doktorand *Susanne Tafvelin*, med Kristina Westerberg som handledare.

- **Lärande och kunskapsutveckling i äldreomsorgen**. Syftet med projektet är att undersöka jordmånen för lärande, lärandestrategier och kunskapsutveckling i socialtjänsten. Projektet omfattade också en utvärdering av den satsning i äldreomsorgen som kallas Kompetensstegen (KUM). Inom ramen för detta undersöktes hur satsningen påverkar lärande och kunskapsutveckling för individer och arbetslag. Dessutom undersöks hur arbetet runt brukarna påverkas samt om projektet innebär någon förändring för ledarna och deras ledarskap. Utvärderingsdelen blev klar under våren 2010 och avrapporterades i en slutrapport. Det fortsatta arbetet genomförs av doktorand *Esther Hauer* med Kristina Westerberg som handledare och ska resultera i en akademisk avhandling som beräknas vara klar hösten 2012.

- **Kunskapsbaserad organisation (KORG)**. Projektet omfattar en övergripande utvärdering av insatser via Stimulansmedel inom äldreomsorgen, där en målsättning varit att utveckla en analysram för att undersöka de organisatoriska förutsättningarna för lärande och kunskapsbasering i äldreomsorgen. Den analysram som utvecklats har prövats i en intervjustudie med olika aktörer i socialtjänsten kring deras syn på betydelsen av begreppet ”en kunskapsbaserad äldreomsorg”. Studien har resulterat i en vetenskaplig artikel. Vidare gjordes under 2010 en enkätstudie med stöd av Äldrecentrum Västerbotten och i samarbete med utvecklingsansvariga i fyra kommuner. Studien kartlade insatser från Kompetensstegen och Stimulansmedel. Deltagare var personal från Vännäs, Lycksele, Skellefteå och Umeå. Resultaten presenteras i en UFFE rapport. En mindre studie på Haga servicehus gjordes 2009-2010, där man fått särskilda insatser under året. Resultaten redovisades i en skriftlig stencil och muntligt för styrgruppen. En planerad redovisning för personalen på Haga fick ställas in. Utöver dessa insatser har även utvärderingar av delprojekt utförts av anställda i socialtjänsten med stöd och handledning av Kristina Westerberg. Kristina är också adjungerad ledamot i styrgruppen för Stimulansmedel.

En rad delprojekt, knutna till dessa tre större projekt, har också varit igång under året. Delprojekten utvecklas ofta från nya frågor som kommer från verksamheten under projektets gång. Ett exempel är när styrgruppen för Stimulansmedel behöver veta mer om något område som berörs i projektet och studenter från psykologutbildningen eller socialt arbete snabbt kan gå in och göra en avgränsad studie som kan vara underlag för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Föreläsningar och redovisningar:

Ett antal föreläsningar och redovisningar som har anknytning till arbetet inom profilområdet lärande och organisation har hållits under året, bland annat i följande sammanhang:

- Styrgruppen för stimulansmedel
- Miniseminarium
- Frukostseminarium
- Mittseminarium (Institutionen för psykologi)

Under året har resultat från forskningsdelarna i projekten presenterats och diskuterats vid i) en internationell konferens i tillämpad psykologi, Melbourne, Australien ii) ett nationellt nätverksmöte för arbets- och organisationspsykologi samt vid iii) en workshop för doktorander i Lissabon, Portugal (se konferenser och föreläsning, sid 4)

Publikationer inom profilområdet

Uppsatser:

Björnström, L. (2010) *Sambandet mellan organisatoriskt stöd, engagemang och stress inom äldreomsorgen*. Psykologexamensuppsats. Institutionen för psykologi, Umeå universitet.

Gumuscu, A. och Johansson, D. (2010) *Chefens roll i det utvecklingsarbete som bedrivs inom äldreomsorgen*. D-uppsats i Masterprogrammet Ledarskap och organisation, Umeå universitet.

Lövgren, M. och Renklint, S. (2010) *Betydelsen av stöd för ledare inom äldreomsorgen*. Psykologexamensuppsats. Institutionen för psykologi, Umeå universitet.

Perä, S. och Petersson, A. (2010) *”Det är inte så tydligt så” – upplevelser av innehållet i enhetschefers psykologiska kontrakt vid socialtjänsten i Umeå.* Organisationsanalys. Institutionen för psykologi, Umeå universitet.

Zetterström, O. (2010) *Enhetschefers syn på egen utveckling genom ledarutbildning – en fallstudie med inriktning på kompetens, socialt samspel och*

empowerment. Psykologexamensuppsats. Institutionen för psykologi, Umeå universitet.

Rapporter:

Westerberg, K. (2010) Kompetensstegen i Umeå. Slutrapport. *UFFE-meddelande nr 1/10*. Utvecklings- och fältforskningsenheten, Socialtjänsten, Umeå kommun.

Westerberg, K., Bolin, L. Nilsson, C. (2011) *Kompetensutveckling i äldreomsorgen i fyra kommu*ner. UFFE-meddelande 1/2011. Utvecklings- och fältforskningsenheten, Umeå kommun.

Artiklar:

Westerberg, K., Hjelte, J., Brännström, J., Hyvönen, U. The meaning of a knowledge-based organization in municipal elderly care (Manuskript accepterat för publicering 2011 i *Social Work Education –The International Journal)*

2. Kunskapsbaserad prevention i socialtjänsten

Arbetet inom detta profilområde syftar till att stärka det preventiva arbetets vetenskapliga förankring och att medverka till en kunskaps- och kompetenshöjning inom området. Profilarbetet leds av fil dr *Jan Hjelte*. Framgent är avsikten att utvidga profilområdet till att, utöver preventiva insatser, även omfatta andra delar av socialtjänstens arbete med barn och unga. För närvarande kvarstår dock profilens huvudfokus på kunskapsbaserad prevention.
Under året har det profilspecifika arbetet i första hand varit inriktat på att planera och påbörja forskningsprojektet:

- **Unga föräldrars deltagande i föräldragrupper vid Familjecentralers barnhälsovård**. Projektet omfattar två delar. I den första delen studeras *unga blivande föräldrars intentioner att delta i föräldragrupper vid Familjecentralers barnhälsovård*. Den andra delen fokuserar istället på *vad som bidrar till att unga föräldrar väljer att fullfölja alternativt avbryta sitt deltagande föräldragrupper vid Familjecentralers barnhälsovård*.
  Under våren innebar arbetet att designa studien samt att kontakta viktiga samarbetspartners. Under hösten påbörjades datainsamlingen till den första delstudien. Forskningsprojektet är en del i föräldrastödssatsningen ”Familje-peppen”, vilken genomförs i samverkan mellan Umeå Kommun, Landstinget i Västerbotten och Umeå Universitet. Projektet finansieras med medel från Folkhälsoinstitutets satsning på utvecklandet av kommunala strategier för föräldrastöd. Från UFFEs sida deltar förutom *Jan Hjelte*, även *Magdalena Sjöberg*, som är anställd på 50% i forskningsprojektet, och *Ulf Hyvönen* som ingår i projektets styrgrupp.

Övriga uppdrag inom profilområdet

- **Kunskapsbaserad organisation (KORG) –** se under Organisation och lärande

- Utvärdering av projektet **”Se mig!”** Detta projekt syftar till att förbättra arbetet med och öka rekryteringen till stödgrupper för barn till personer med psykisk och/eller missbruksproblematik, i socialtjänstens regi. Utvärderingen riktar i första hand fokus mot rekryteringen av barn från socialtjänstens individ- och familjeomsorg, dels i termer av antalet rekryterade barn och dels i form av en granskning av vilka faktorer som påverkar möjligheterna att rekrytera barn till stödgrupperna. Under året har datainsamling pågått. Under våren 2011 förväntas den slutliga redovisningen av resultaten vara färdig. Utvärderingen genomförs av profilledaren i samarbete med *Jan Brännström*.

- Studera implementeringen av projekt inom ***TILDA***.
  TILDA-satsningen inom Umeå kommun, har pågått sedan 2005 och bygger på en kommunövergripande ambition att få till stånd förebyggande och tidiga hemma-planslösningar för barn och ungdomar i utsatta livssituationer. Utvärderingens huvudsyfte är att utifrån en studie av ett antal projekt (13) inom ramen för TILDA bidra till ökade kunskaper om möjligheterna att implementera fungerande projekt i den reguljära verksamheten. Utvärderingen har genomförts av fil dr *Peder Karlsson*, på uppdrag av UFFE.

- **Undervisning vid socionomutbildningen, Umeå Universitet**
  Profilledarens undervisning vid socionomutbildningen har i första hand skett inom ramen för två kurser: ”Handlingsstrategier i socialt arbete”, termin 4, samt ”Socialpedagogik i socialt arbete”, termin 7. Förutom föreläsningar har jobbet bestått av handledning och examination.

- **Litteratursökningar** - *Camilla Nilsson* har gjort särskilda sökningar med koppling tillprofilområdet gällande:

- Föräldrastödsprogrammet Vägledande samspel; International Child Development Programme (ICDP)
- Föräldrastödsprogrammet ”Älskade förbannade tonåring”
- Ungdomar som har olika diagnoser och/eller blir mobbade och som inte fungerar socialt och prestationsmässigt i skolan samt vilka insatser som sätts in för dem
- Inkludering i skolan

Publikationer inom profilområdet

Hjelte, J., Brännström, J. och Engström, C. (2010). *Lokal Evidens (Loke)! En modell för lokal uppföljning av kommunal öppen och heldygnsvård som riktar sig till personer med missbruks- och beroendeproblematik. Ett SKL-uppdrag.* UFFE, Umeå kommun och SKL.

Karlsson, P. (2010) *Implementering av projekt inom Tilda-satsningen.* UFFE-meddelande 2/2010, UFFE, Umeå kommun.

Nilsson, C. (2010) *Kartläggning av Kartläggning av föräldrastödsprogram som rekommenderas av Statens folkhälsoinstitut*. UFFE-stencil, Umeå kommun.

Nilsson, C. (2010) Vägledande samspel. Vad handlar programmet om? Vilka effekter kan programmet ge? UFFE-stencil, Umeå kommun.

3. Socialtjänstens arbete med missbruk och beroendeproblematik

Vid socialnämndens sammanträde 2010-08-25 presenterades en idé från UFFE om att tillskapa ett nytt profilområde inom UFFE, ”Socialtjänstens arbete med missbruk- och beroendeproblematik”. Som motiv till att skapa detta profilområde angavs bl a att missbruk och beroende är en gränsöverskridande problematik som finns inom socialtjänstens alla verksamheter och som starkt påverkar enskilda individer, anhöriga och personal. Dessutom finns det riktlinjer och ett nationellt inriktningsarbete mot en evidensbaserad praktik inom detta område. Förslaget om ett nytt profilområde, vilket också hade ett starkt stöd av socialdirektören, mottogs positivt av nämnden. Socialtjänstens arbete med missbruk och beroende-problematik är sålunda ett nyligen startat profilområde som är under uppbyggnad. Profilledare är *Jan Brännström*.

De aktiviteter som profilledaren engagerats i under året och som kan hänföras till området är:

- Deltagande i SKL;s expertgrupp kring Kunskap till praktik. Gruppen består av forskare och praktiker och är tillsatta för att ge kommuner och landsting det stöd de behöver för att utveckla missbruks- och beroendevården. Det första uppdraget var att utforma den nationella baskursen ”Riskbruk, missbruk och beroende”.

- Ansvar för genomförandet av två basutbildningar inom missbruk i Västerbotten. En kurs avslutades våren 2010 med 100 deltagare, en annan kurs påbörjades under hösten 2010 med knappt 300 deltagare. Sammanlagt har 10 000 personer genomgått utbildningen i Sverige.

- Sammanställning av studiematerial ”Kartläggning, bedömning och uppföljning vid riskbruk, missbruk, beroende och samsjuklighet”. Skriften är framtagen i samarbete med en person från Dalarnas forskningsråd och är en del av de nationella fördjupningsutbildningar som ingår i Kunskap till praktik.

- Utveckling av metoder för att synliggöra klienters behov och vilka insatser som utifrån detta kan bli aktuella. En tanke med detta arbete, som utförts i samarbete med personal vid Socialtjänstens Vuxenenhet, är att också att målbeskrivningarna för insatserna ska förbättras.

- Medverkan i jämförelseprojektet ”Måttbandet”, i den del som handlar om missbrukarvård. Deltagande kommuner har varit Luleå, Piteå, Skellefteå, Sollefteå, Östersund och Umeå. Projektet syftar till att identifiera mått på kvalitet utifrån struktur, process och resultat som sedan kan möjliggöra jämförelser mellan de olika kommunerna.

- Undervisning vid socionomutbildningen, Umeå Universitet. Undervisningen har skett inom ramen för två kurser; i)”Handlingsstrategier i socialt arbete”, termin 4 och ii) ”Missbruk”, termin 7.

Utvärderingsuppdrag inom profilområdet

- **Alkohol- och Drogmottagningen (ADM)** är en verksamhet som bedrivs i samarbete mellan landstinget och socialtjänsten och som arbetar med information, rådgivning och behandling inom missbruksområdet. Utvärderingen av ADM har bl a fokus på de besökare som kommer till verksamheten; vilka de är, vilka insatser de erbjuds och hur de uppfattar insatser och bemötande från verksamheten. Ansvarig för genomförandet av utvärderingen är *Camilla Hakelind*. *Camilla Nilsson* har medverkat genom upprättande av databaser och inmatning av enkäter. En utvärderingsrapport planeras till april 2011.

- **Utvärdering av projektet ”Tonårskraft”**
  Tonårskraft är ett projekt som riktar sig till ungdomar i åldern 13-15 år med anhöriga som har missbruks- och/eller psykisk problematik. Det är en gruppverksamhet med ett fast antal träffar (16 st) och som följer ett givet innehåll med vissa teman. Verksamheten är kopplad till Familjeteamet. Utvärderingen syftar till att undersöka om ungdomarna upplever någon förändring i sitt liv som de relaterar till Tonårskraft och hur de upplever stödgruppen och dess innehåll. Under våren 2011 förväntas den slutliga redovisningen vara klar.

- **Utvärdering av projektet ”Öppen Gemenskaps kvinnojour”**
  Projektet riktar sig till våldutsatta kvinnor som även har en missbruks- och beroendeproblematik. Utvärderingen görs av profilledaren tillsammans med *Elisabeth Larsson*. Den syftar till att undersöka hur insatserna vid Öppen Gemenskaps kvinnojour motsvarar de formulerade huvuduppdragen; uppsökande fältverksamhet, kartläggning, telefonjour, jourboende samt att studera vilka kvinnor man når och vilka insatser som används. Vidare ingår att synliggöra arbetsprocessen genom att beskriva innehållet i verksamheten och hur det genomförs. Utvärderingen avrapporteras i april 2011.

- **Utvärdering av projektet ”Se mig”** (se under profilområdet ”Kunskaps-baserad prevention i socialtjänsten”)

Publikationer

Hjelte, J., Brännström, J. och Engström, C. (2010). *Lokal Evidens (Loke)! En modell för lokal uppföljning av kommunal öppen och heldygnsvård som riktar sig till personer med missbruks- och beroendeproblematik. Ett SKL-uppdrag.*

4. Praktikcentrum

Praktikcentrum (PC) vid Umeå kommuns socialtjänst erbjuder handledarledd praktik, s k Verksamhetsförlagd utbildning (VFU), för studenter från socionom-, sjuksköterske-, sjukgymnast- och arbetsterapiutbildning samt från PA-linjen. Även elever från gymnasiets omvårdnadsprogram bereds plats inom PC.
Praktikcentrum leds av praktiksamordnare *Riitta Parpala* som också är sammankallande i den styrgrupp som består av personalchef Hans-Erik Eriksson, verksamhetschef Britta Edström, verksamhetschef Stefan Nybom och forskningschef Ulf Hyvönen. Den sistnämnde är chef för praktiksamordnaren. Organisatoriskt tillhör praktikcentrum personalenheten medan samordnaren har sin arbetsplats på UFFE Utvecklings- och fältforskningsenheten. Arbetet inom praktikcentrum finns mer utförligt redovisat i en särskild verksamhetsberättelse.

Avtal med Umeå Universitet
Umeå socialtjänst och Umeå Universitet har avtal som reglerar antalet socionom- och sjuksköterskestudenter liksom den ersättningen som utgår från universitetet till socialtjänsten.

Socionomstudenter
Socialtjänstens olika verksamhetsområden har sammanlagt tagit emot 36 studenter från termin 5 på socionomprogrammet. 13 av dessa gjorde sin VFU som enhetschefer inom äldre- och handikappomsorgen eller inom socialpsykiatrin.
För de 36 socionomstudenterna har 59 handledare anlitats från socialtjänstens olika verksamheter.

Sjuksköterskestudenter
Under år 2010 har socialtjänsten tagit emot 158 sjuksköterskestudenter. VFU-perioden för dessa är 1-5 veckor, beroende på utbildningstermin. Genomsnittlig längd på VFU för sjuksköterskestudenterna är 4 veckor.

Elever från omvårdnadsprogrammet
Socialtjänsten har tagit emot 236 elever från omvårdnadsprogrammet, såväl gymnasie- som vuxenutbildningen.

Övriga praktikplaceringar
Socialtjänsten har tagit emot ytterligare 86 personer som gjort sin studie- eller arbetspraktik i verksamheterna.

Handledarstöd och gemensamma terminsavslutningar för socionomstudenter och deras handledare
Socionomstudenterna ges två typer av handledning, dels arbetshandledning, dels processhandledning. Processhandledningen ges i praktikcentrums regi då praktiksamordnare och en anställd person processhandleder studenterna i grupp.

Aktiva handledare erbjuds att gå en internatutbildning som ges i universitetets regi. Kursledare är adjunkt Carina Scheid, adjunkt Kia Nyman och professor Stefan Morén, vid Institutionen för socialt arbete.
Gemensamma terminsavslutningar hölls på Strömbäcks folkhögskola, dit samtliga handledare och praktikanter var inbjudna. Vi dessa tillfällen föreläste Fil dr Marek Perlinski på temat ”aspekter av specialisering/integration i socialtjänsten individ- och familjeomsorg” och professor Lars Dahlgren på temat ”finns det utrymme för känslor i det sociala arbetet”.

Gemensamma föreläsningar för handledare
Under vårterminen höll fil dr Mehdi Ghazinour en föreläsning för handledarna för socionom- och sjuksköterskestudenterna på temat ”Effektiv handledning. Vad är det?” Under höstterminen var läkaren i barn- och ungdomspsykiatri, Anders Westerlund, inbjuden föreläsare.

Styrgruppsmöten
Under året har två styrgruppsmöten hållits. Frågor som varit upp till diskussion och beslut har varit bl.a. avtalet samt rekrytering av handledare från äldre- och handikappomsorgen.

PC-rådet
PC-rådet har hållit 5 möten under året. Rådets syfte är att vara kontaktyta mellan de som arbetar med praktikfrågor i socialtjänsten. I rådet ingår huvudhandledarna för sjuksköterskestudenter, praktiksamordnare för studenter/elever från omsorgsutbildningarna och personalkonsult samt enhetschef på personalavdelningen.

PCs ansikte utåt
Praktikcentrum har egen hemsida www.umea.se/praktikcentrum. Praktikcentrum har också presenterats på FoU-konferens i Malmö.

Uppsatsidéer och uppsatser
Uppsatsidéer har insamlats i kommunen och presenterats för socionom- och psykologstudenter som ska skriva uppsats. Ca 30 uppsatser skrevs under 2010 som hade sitt ursprung i förslagen.

Integrativa seminarier för socionom- och sjuksköterskestudenter
Under året har två integrativa seminarier hållits för socionom- och sjuksköterskestudenterna. Det första seminariet var ”Ett liv i dina händer lagt” en föreläsning med sjuksköterska G Forsberg. Moderator var forskningschef U Hyvönen. Under höstterminen hölls seminarium som hade sitt avstamp i två fallbeskrivningar som belyste relationer och missbruk i äldrevården. På seminarierna medverkande även praktiksamordnare, huvudhandledare och klinisk adjunkt samt MAS.

Bokslut för UFFE 2010

Intäkter	Totalt	Varav ord. verks.	Varav Projekt
Interna intäkter	-831	-815	-16
Externa intäkter	-1 542	-689	-853
Summa intäkter	**-2 372**	**-1 504**	**-869**
Intäktsbudget	**0**	0	0
Kostnader			
Arbetskraftskostn	**2 870**	2 732	138
Kurser/konf	**63**	58	5
Konsultarv/tjänsteköp	**1 451**	872	580
Övriga driftskostn	**290**	144	147
Summa kostnader	**4 674**	**3 805**	**869**
Nettokostnad	**2 302**	**2 302**	**0**
Kostnadsbudget	**2 216**	2 216	0
Resultat	-86	-86	0

Omslutningen för verksamhetsåret var knappt 4, 7 mkr och summan av de intäkter som genererats nästan exakt densamma som det basanslag som verksamheten hade i sin kostnadsbudget. Av intäkterna är cirka en tredjedel interna, d v s från vår egen kommun. Bland de som bidragit med de externa intäkterna hittar vi bl a SKL, Statens folkhälsoinstitut och Äldrecentrum i Västerbotten.

I bokslutet redovisas ett minus på 86 tkr, d v s nettokostnaderna var något större än de budgeterade kostnaderna. Bakom detta resultat döljer sig emellertid en eftersläpning i form avtalsreglerade uppdrag som löper över flera budgetår och där kostnader som uppstått under 2010 täcks av intäkter som kommer in under 2011.

Något som inte syns i UFFEs budget är det arbete som utförs av uppsatsskrivande studenter som gör sina examensarbeten via UFFE, initierade av de verksamheter som formulerat frågeställningarna. Under 2010 genomfördes drygt 30 sådana arbeten, merparten på c-nivå inom respektive utbildning, d v s psykologi och socialt arbete. Givet att verksamheterna istället hade behövt tillgodose sitt utrednings- eller utvärderingsbehov genom att vända sig till ”marknaden” skulle kostnaden för dessa arbetsinsatser hamna på omkring två miljoner kronor. Detta räknat på tio veckors arbete för varje uppsats och under förutsättning att man kan köpa en kompetent utredare med vetenskapligt handledarstöd för 30 000 kronor i månaden.

Publikationer av UFFE-medarbetare 2009 / 2010

2009

Alexanderson, K., Beijer, E., Bengtsson, S., **Hyvönen, U**., Karlsson, P-Å och Nyman, M (2009) *Producing and consuming knowledge i social work practice: research and development activities in a swedish context.* In: Journal of Evidence and Policy. Volume 5: Issue 2. Policy Press, UK. P 127-139)

Hjelte, J. (2009*) Från matvanor till narkotikaanvändning*. En studie av hälsan hos ungdomar i Umeåregionen utifrån 2007 års Leva-undersökning, Umeå socialtjänst.

Hyvönen, U. (2009) Vem är den där UFFE egentligen? I Tydén, T. (red) *Gott och blandat. Om FoU-miljöer i kommuner, landsting och regioner*. Dalarnas forskningsråd i samarbete med Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och landsting. (s 78-92)

Hyvönen, U. (2009) *Att bedriva FoU-arbete i socialtjänsten*. Paper presenterat på konferensen HSS09, Högskolor och samhälle i samverkan, 1-3 juni 2009. Luleå tekniska universitet. http://www.hss09.se/Papers.aspx?menuID=9

Hyvönen, U., Löfström, C., Sköld Jansson, C., Tydén T., Wahlgren, I. och Wirén, M. (2009) Vad vi såg. I: Tydén, T. (red.) *Gott och blandat – om FoU-miljöer i kommuner, landsting och regioner.* Dalarnas forskningsråd i samarbete med Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och landsting.

Larsson, E., Nilsson, C. och Kvist A. (2009) *Utvärdering av ett projekt för utveckling av stöd till anhöriga som hjälper och vårdar närstående i Umeå kommun 2006-2009.* UFFE-meddelande 2/2009.

Larsson, E. (2009) *Ballongen - barngrupp för barn med skilda föräldrar.* Dokumentation från en forskningscirkel med familjerätten i Umeå. UFFE-meddelande 3/2009

Larsson, E. (2009) *Delfinen En deskriptiv studie av erbjudandeverksamheten Delfinen som arbetade för barn som upplevt våld 2007-2009.* UFFE-meddelande 4/2009.

Nygren, L., **Hyvönen, U.** & Khoo, E. (2009) *The travelling idea of Looking after Children*. Australian Journal of Social Work, Australia.

Westerberg, K. & **Hauer, E**. (2009) Learning climate and work group skills in care work. *Journal of Workplace Learning*, Vol. 21, No 8, 581-594.

2010

Engström, C., Hjelte, J. och **Brännström, J**. (2010) *Lokal uppföljning. Erfarenheter och anvisningar.* UFFE, Umeå kommun och Sveriges kommuner och Landsting.

Hjelte, J., Brännström, J. och **Engström, C**. (2010) *Lokal Evidens (Loke)! - En modell för lokal uppföljning av kommunal öppen- och heldygnsvård som riktar sig till personer med missbruks- och beroendeproblematik. Ett SKL-uppdrag.* UFFE, Umeå kommun och Sveriges kommuner och Landsting.

Larsson, E. och Larsson, K. (2010*) En könsmedvetenhet i socialtjänstens biståndsbedömningar.* Delrapport 1; Forskningscirkel med myndighetsutövande handläggare.

Larsson, E. och Larsson, K. (2010*) Ett könsmedvetet arbete i socialtjänstens biståndsbedömning*. Delrapport 2; Forskningscirkel med chefer.

Nilsson, C. (2010) *Kartläggning av Kartläggning av föräldrastödsprogram som rekommenderas av Statens folkhälsoinstitut*. UFFE-stencil, Umeå kommun.

Nilsson, C. (2010) Vägledande samspel. Vad handlar programmet om? Vilka effekter kan programmet ge? UFFE-stencil, Umeå kommun.

Rasmusson, B., **Hyvönen, U.,** Nygren, L. and Khoo, E. (2010) Child-centered social work practice - three unique meanings in the context of Looking After Children and the Assessment Framework in Australia, Canada and Sweden. *Children and Youth Services Review*, 32 (452-459). Elsevier Ltd. California, USA.

Sjöberg, M. (2010) *Utvärdering av Leva Livet. Öppenvård för missbrukande kvinnor.* UFFE, Umeå kommun och Länsstyrelsen i Västerbotten. Prema Utvärdering och Företagsutveckling.

Westerberg, K. (2010) Kompetensstegen i Umeå. Slutrapport. *UFFE-meddelande nr 1/10*. Utvecklings- och fältforskningsenheten, Socialtjänsten, Umeå kommun.

Westerberg, K., Bolin, L. och **Nilsson C.** (2011) *Kompetensutveckling i äldreomsorgen i fyra kommuner.* UFFE-meddelande 1/2011.

Westerberg, K., Hjelte, J., Brännström, J. och **Hyvönen, U**. The meaning of a knowledge-based organization in municipal elderly care (accepterad för publicering i *Social Work Education –The International Journal,* 2011*)*

Rapporter från externa utförare

Karlsson, P. (2010) *Implementering av projekt inom Tilda-satsningen.* UFFE-meddelande 2/2010, UFFE, Umeå kommun.

Karlsson, P. (2010) *Utvärdering av verksamheterna inom Centrum mot våld i Umeå.* UFFE, Umeå kommun.

Karlsson, P. (2010) *Utvärdering av utvecklingsprojektet "Ett könsmedvetet arbete i socialtjänstens biståndsbedömning"*. UFFE, Umeå kommun, SKL.

Sauer, L. (2010) *Gränslöst ledarskap – en utvärdering*. Umeå universitet och UFFE, Umeå kommun.

Bilaga 1

2010-03-18

UFFE:s Mål och Åtaganden 2010

Mål

UFFE ska medverka till ett ömsesidigt erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan forskare/ lärare, studenter och praktiskt verksamma i socialtjänsten. Det sker bl a genom olika forsknings- och utvecklingsprojekt, i seminarier, via handledning och olika utbildningsaktiviteter.

UFFE ska medverka till att utveckla socialtjänsten i riktning mot en kunskapsbaserad och lärande organisation och arbeta med en långsiktig kunskapsutveckling inom särskilt prioriterade profilområden. UFFE har som ambition att tillskapa två nya profilområden som ersättning för två tidigare områden.

Åtaganden 2010	**Resultat**
Lokal nivå	
• Upprätthålla det nära samarbetet med Umeå universitet, främst Institutionen för socialt arbete och Institutionen för psykologi, såväl inom forskning som grundutbildning.	☺ Uppfyllt genom bl a ett omfattande utbyte av tjänster, inklusive avtals-reglerade kombinationstjänster för dok-torander och forskare samt praktikplatser för studenter inom PC mm.
• Ansvara för uppbyggnad och samordning av ett utvidgat Praktikcentrum för såväl socionom- som sjuksköterskestudenter.	☺ Praktikcentrum har under året vuxit till ett ”Stor-PC”; fler utbildningar, större volymer och ny organisering under ledning av PC-samordnaren på UFFE.
• Terminsvis samla in, sammanställa och förmedla uppsatsförslag från verksamheterna och presentera dessa för C- och D-studenter samt handledare vid socionom- respektive psykologprogrammet vid Umeå Universitet.	☺ Genomfört. Aktiviteten har genererat ett drygt 30-tal uppsatser.
• Genomföra fyra Mini-seminarier per termin i Socialtjänstens Hus.	☺ Sju genomförda seminarier av åtta planerad, med gott deltagande, får ses som tillfredsställande.
• Anordna caféverksamhet (”Caféet på trean”) två gånger per termin, där temat är kollegialt erfarenhetsutbyte och där verksamheter får tillfälle att presentera ett utvecklingsarbete eller ett projekt för kolleger i socialtjänsten.	☺ Fullföljt i enlighet med planerna
• Avsluta och avrapportera utvärderingen av Kompetensstegen inom äldreomsorgen i Umeå (KUM)	☺ Uppfyllt i enlighet med planen

• Fortsätta det avhandlingsarbete som bedrivs inom ramen för KUM-projektet med målsättning att under året författa två artiklar.	☺ Fullföljt enligt planerna; en artikel publicerad, en andra under utarbetande
• Fortsätta avhandlingsarbetet om ”Ledarskap i socialtjänsten” med målsättning att under året författa två artiklar.	☺ Fullföljt enligt planerna; två artiklar under utarbetande
• Fullfölja och avsluta den första etappen av den påbörjade uppbyggnaden av ett lokalt uppföljnings-system inom verksamhetsbanken, i enlighet med särskilt uppgjord plan.	☺ Fullföljt i enlighet med avtal
• Fullfölja utvärderingen av Alkohol- och drogmottagningen i enlighet med särskilt avtal.	☹ Avrapportering försenad p g a sjukdom
• Utvärdera Centrum mot våld i enlighet med särskilt avtal.	☺ Fullföljt, rapport presenterad.
• Utvärdera ”Leva livet” enligt särskilt avtal.	☺ Fullföljt, rapport presenterad.
• Slutföra och avrapportera utvärderingen av Gränslöst ledarskap i enlighet med särskilt avtal.	☺ Fullföljt, rapport presenterad.
• Samordna forskningscirklarna i SKL-projektet om ökad medvetenhet om kön i socialtjänstens bistånds-bedömningar.	☺ Genomfört i enlighet med plan och avrapporterat.
• Bygga upp ett nytt profilområde med (den prelimi-nära) beteckningen ”Socialt arbete med barn och unga”	☹ Handlar om att bredda den befintliga ”preventionsprofilen”. Arbetet har påbörjats men bedrivits med en något lägre ambitionsnivå än avsett.
• Bygga upp ett nytt profilområde med (den prelimi-nära) beteckningen ”Socialtjänstens arbete med människor med missbruk”	☹ Påbörjats, förankrats i SLG och i nämnden. Framskjutet tidsperspektiv pga nytt halvtidsuppdrag för profilledaren.
Regional nivå	
• Utvärdera Stimulansmedel inom äldreomsorgen med det övergripande syftet att utveckla en analysram för att undersöka de organisatoriska förutsättningarna för lärande och kunskapsbasering i äldreomsorgen. Projektet kallas KORG (Kunskapsbaserad organisation). Under 2010 kommer bl a en enkätstudie att genomföras, med deltagande av äldreomsorgen i Vännäs, Lycksele, Skellefteå och Umeå.	☺ Genomfört och avrapporterat i enlighet med avtal.
• Påbörja en studie om unga föräldrar, inom ramen för FHI-projektet om Utvecklandet av kommunala strategier för föräldrastöd.	☺ Uppfyllt
• Vara representerad i kommunens styrgrupp för FHI-projektet och delta i den särskilda beslutsgrupp som rör projektets forskningsdel.	☺ Uppfyllt

• Medverka i uppbyggnaden av en länsbaserad stödstruktur för kunskapsutveckling och lärande i kommunernas socialtjänst. En konkret målsättning är etablerandet av ett nätverk bestående av s k FoU-ombud från samtliga kommuner i länet. UFFEs huvudsakliga åtagande i detta arbete, vilket sker i nära samarbete med Skellefteå, handlar om att ansvara informations- och kunskapsfrågor som kommuniceras via en IT-baserad plattform som görs tillgänglig för samtliga kommuner.	☺ Uppfyllt
• Delta i arbetet med att ta fram en avsiktsförklaring från kommuner och landsting i Västerbotten, som underlag till SKL och deras arbete med dels ”program för en god äldreomsorg” och dels plattformar för regionala stödstrukturer för en evidensbaserad praktik.	☺ Uppfyllt
• Medverka i arbetet med Måttbandet genom att bidra till framtagandet av kriterier för relevanta mätetal kring missbruksområdet.	☺ Uppfyllt
Nationell nivå	
• Fullfölja uppdraget från SKL, inom ramen för ”Kunskap till praktik”, om att utveckla ett system för lokal uppföljning och utvärdering av den kommunala missbruksvården, med särskilt fokus på brukar-inflytande och den professionella kompetensen. Under 2010 initiativ att tas för att bilda nätverk med andra FoU-enheter i syfte att utbyta erfarenheter av att iscensätt och utveckla lokala utvecklingssystem.	☺ Uppfyllt enligt avtal, rapport presenterad.
• Inneha ordförandeposten i FoU Välfärds styrelse.	☺ Uppfyllt
• Representera FoU Välfärd i det nationella samtalet med SKL, Socialdepartementet och Socialstyrelsen, om FoUs roll i utvecklandet av en evidensbaserad praktik i socialtjänsten.	☺ Uppfyllt
Internationell nivå	
• Arbeta i det internationella nätverket för ”Evidence-Informed Practice”. UFFE representeras bl a i den svenska delegationen (”Team Sweden”) som medverkar på den internationella workshopen i Canada under våren 2010.	☺ / ☹ Uppfyllt i form av medverkan i arbetet tillsammans med den svenska delegationen. Ej uppfyllt vad gäller deltagande i workshop – p g a askmoln från Island.

För Socialtjänsten	För UFFE
……..	…….
Ewa Klingefors Hedlund	Ulf Hyvönen
Socialdirektör	Forskningschef